

مصاحبه با محترمه شریه تمیل ریسه زیاست نظارت و ارزیابی معینیت تعلیمات تخنیکي و مسلکی وزارت محترم معارف

معینیت محترم تعلیمات تخنیکي و مسلکی از موسسه انسان در غربت تقاضا می نماید تا فعالیت های خویش را با لیسه های مسلکی زراعت در آینده نیز به پیش ببرد.

سوال هشتم: اگر بطور مشخص بگوید که کارمندان شما از چی و برای چی نظارت مینمایند؟

کارمندان ریاست نظارت و ارزیابی فارم مشخص را برای نظارت از لیسه های مسلکی زراعت نداشته و فارمی را که برای لیسه های دیگر مسلکی استفاده می شود، بکار میبرند.

کارمندان ریاست نظارت تنها بخش احصای لیسه های مسلکی تعداد شاگردان، تعداد استادان، فرق بین اناث و ذکور، تعداد مواد تکنالوژی معلوماتی که مربوط لیسه می شود، تعداد چوکی ها و تشکیل لیسه ها و چگونگی اجرای کار، کارمندان را نظارت می نمایند. فارم مذکور بسیار ساده و به آسانی خانه پُری شده که قبلاً توسط ریاست محترم امور مکاتب

شده اید؟ البته که در سال گذشته با چالش های زیادی در کارها روبرو گردیدیم، یکی از بزرگترین چالش ها مسایل امنیتی در ولایات و در تمام کشور می باشد. اکثر اوقات برای کارمندان ما مشکل میشود تا به ولایت برای نظارت سفر نمایم.

و مشکل دیگر هم در این راستا عدم هماهنگی و همکاری فی مابین معینیت تعلیمات تخنیکي و مسلکی با ریاست های معارف ولایات است که این نا هماهنگی و همکاری یکی از چالش های برای ریاست نظارت و ارزیابی هم می باشد.

عدم موجودیت استادان مسلکی در ولایات، عدم موجودیت تعمیر برای لیسه های مسلکی هم یکی از چالش های برای معینیت تعلیمات تخنیکي و مسلکی می باشد.

- مقرر نمودن مدیر های غیری مسلکی برای لیسه های مسلکی در ولایات

سوال اول: ریسه صاحب لطف نموده خود را به خوانندگان اخبار زراعتی موسسه انسان در غربت معرفی نماید؟

اسم من شریه تمیل است و به صفت ریسه زیاست نظارت و ارزیابی معینیت تعلیمات تخنیکي و مسلکی وزارت معارف کار میکنم. ریاست نظارت و ارزیابی از یک و نیم سال بدینسو با ابتکار محترم معین صاحب محمد آصف ننگ ایجاد شده است.

در سال ۲۰۰۵ از فاکولته ادبیات پشتو به درجه لسانس فارغ گردیده و قبل از اینکه درجه لسانس خویش را اخذ نمایم به صفت استاد و بحیث امر ریاست امور مکاتب و انستیتوت های معینیت تعلیمات تخنیکي و مسلکی ایفای وظیفه می نمودم.

در سال ۲۰۱۲ به حیث سرپرست ریاست نظارت و ارزیابی و در سال ۲۰۱۴ در رقابت آزاد که از طرف دولت برگزار شد با بدست آوردن نمرات بلند بحیث ریس ریاست نظارت و ارزیابی تعیین شدم. در دوران وظیفه خویش بسیار تقدیرنامه ها و تحسین نامه ها را از معینیت تعلیمات تخنیکي و مسلکی و از ریاست های مختلف بدست آورده ام.

سوال دوم: پلان های سال ۱۳۹۴ ریاست نظارت و ارزیابی چی است؟

ریاست نظارت و ارزیابی بالای انکشاف داخلی ریاست کارمی نماید تا بعضی تغییرات را در سال ۱۳۹۴ بیاورد. ریاست نظارت و ارزیابی را به دو امریت جداگانه که یکی آن امریت نظارت و ارزیابی و دیگر آن امریت نتایج است، تقسیم نمایم که امریت نتایج یک امریت نو تشکیل خواهد بود. در دوران سال ۱۳۹۴ میخوایم فورم های نظارت و ارزیابی را انکشاف بدهیم. نظارت از لیسه های مسلکی به شکل سیستماتیک به پیش خواهد رفت و نظارت ما در هر سال دوباره از لیسه های ولسوالی ها و سه بار در سال از لیسه های مسلکی مرکز دیدن خواهیم کرد. و همچنان ما یک سیستم اخذ فیس از شاملین جدید که میخوایم در لیسه های مسلکی ثبت نام نمایند، ایجاد نمایم.

سوال سوم: در ریاست نظارت و ارزیابی چی تعداد کارمند دارید؟

در مجموع ریاست نظارت و ارزیابی پنج مدیریت دارد که عبارت از مدیریت زراعت، مدیریت اداره و حسابداری، مدیریت تعلیمات تخنیکي، مدیریت تعلیمات صنایع و مدیریت عمومی که هر مدیریت از خود امر دارد که هر مدیریت توسط امر اداره میشود. ما در هر مدیریت از ۶ تا ۸ کارمند داریم که در مجموع به تعداد ۳۹ نفر کارمند در ریاست نظارت و ارزیابی کار می کند.

سوال چهارم: آیا ریاست نظارت و ارزیابی برای بلند بردن ظرفیت کارمندان کدام اقدام نموده است؟

فرصت های که برای ارتقاء ظرفیت کارمندان ما از طرف موسسه محترم انسان در غربت ایجاد گردیده بود، ما از آنها قدردانی می نمایم که کارمندان ریاست نظارت و ارزیابی را در قسمت وسایل نظارت که پن به کار میبرند را به کارمندان ما معرفی نموده و کارمندان ما را برای تطبیق آن تریننگ نموده است.

همچنان موسسه AWDP برای کارمندان ریاست نظارت و ارزیابی ورکشاپ ها و تریننگ های آموزشی را در باره نظارت و ارزیابی برگزار نموده است که در بلند بردن ظرفیت کارمندان ما بسیار موثر بود. هیئت رهبری ریاست نظارت و ارزیابی میخواید که ورکشاپ های داخلی را هم برای ارتقاء ظرفیت کارمندان خویش بدست بگیرد.

سوال پنجم: با کدام چالش ها در سال قبل روبرو

خوانندگان عزیز! مخصوصاً متعلمین، معلمین و مدیران گرامی لیسه های زراعت و انستیتوتها

این یک افتخار بزرگ است که ششمین شماره نشریه لیسه های زراعت را به شما معرفی مینمایم. همانند شماره های قبلی اینبار نیز برای تان مقالات دلچسپی راجع به نو آوری ها در بخش زراعت، مصاحبه با شاگردان و معلمین که در فعالیت های الهام بخش شرکت داشته اند و همچنان معلومات در باره پلان های معینیت تعلیمات تخنیکي و مسلکی و پن تهیه دیده ایم. شما نیز با دریافت این نشریه ها آنرا به دیوار های صنوف و دهلیز های مکاتب نصب نمایند تا شاگردان بتوانند آنرا مطالعه نمایند.

من میخوام توجه شما را به مقاله ای جلب نمایم که درباره رفتن شاگردان برای دوره کار آموزی به شرکت های تولیدات زراعتی بوده و توسط انجنیر نهضت الله نوشته شده و همچنان به مصاحبه با شاگردانیکه درین دوره کارآموزی شرکت داشته اند. این دوره کار آموزی با موفقیت به پایان رسید و تمام شاگردان اظهار میداشتند که ما این دوره کار آموزی را به دیگر شاگردان نیز توصیه میکنیم.

شمانیز بدون درنگ با کمپنی های تولیدات زراعتی، انجو ها، یا مسوولین دولتی که در مجاورت مکاتب تان هست، صحبت نمایند. اغلب آنها از کمک به شما و اینکه شما از آنها کسب مهارت نمایند، خوشحال میشوند. اگر شما برای آغاز این دوره کار آموزی خواهان کمک پن هستید،

لطفاً با انجنیر نهضت الله

nahzatullah.nahzat@peopleinneed.cz

یا هر کس از همکاران موسسه پن در تماس شوید.

چنانچه شما میفهمید، موسسه پن شیوه همکاری های خود با لیسه های زراعت را تغییر داده و ما حالا با مکاتب انتخاب شده آزمایشی کار میکنیم و همراه با معینیت تعلیمات تخنیکي و مسلکی کار کردگی آنها را ارزیابی مینماییم و بهترین مکاتب را به عنوان مکاتب نمونه انتخاب می نمایم. برای معلومات بیشتر شما میتوانید درین شماره مقاله تحت عنوان " لیسه های آزمایشی، لیسه های نمونه و نظارت از کارگردگی " را مطالعه نمایید. اگر لیسه شما فعلاً یکی از مکاتب آزمایشی پن نیست و آرزو دارید مکتب شما هم یک مکتب آزمایشی شود، پس با ما به تماس شوید.

برای تان یک سال تعلیمی موفقیت آمیز را آرزو میکنم و کار های عملی دلچسپ زیاد برای شاگردان تان!

با احترام فراوان

متوش بارکویخ، پروگرام منیجر تعلیم و تربیه موسسه پن

ساخته شده، برای نظارت استفاده می نمایند. فعلاً ریاست نظارت و ارزیابی در پی آنست تا بتواند فارم های جدید را برای نظارت لیسه های مسلکی انکشاف بدهند

سوال نهم: شما با نتایج نظارت چی کاری میکنید؟ آیا کدام دیتابیس مشخصی را برای داخل نمودن نتایج دارید؟ و معینیت تعلیمات تخنیکي و مسلکی کدام عمل را در مورد نتایج اتخاذ می نماید؟

وقتیکه کارمندان ریاست نظارت و ارزیابی فارم نظارتی را خانه پُری نمودند، یک کاپی آنرا به ریاست محترم معارف ولایت داده تا تاییدی آنها را گرفته و کاپی اصل را به ریاست نظارت و ارزیابی در کابل برای تاییدی تسلیم می نمایند.

زمانیکه ریاست نظارت و ارزیابی فارم پیشنهاد ها را بررسی نمود، پیشنهاد ها را برجسته نموده برای معین تعلیمات تخنیکي و مسلکی تقدیم مینماید، آنها به ریاست های سکتوری هدایت میدهند تا در مورد پیشنهادات ریاست نظارت و ارزیابی غور نموده و اجرات نمایند. چون قبلاً هم ذکر نمودیم ریاست محترم نظارت و ارزیابی کدام دیتابیس خاص برای جمع آوری ارقام برای لیسه های مسلکی ندارد. ریاست نظارت و ارزیابی پروژه ای را راه اندازی نموده تا بتواند یک دیتابیس مشخصی را برای جمع آوری ارقام انکشاف دهد. در حال حاضر تنها يك دیتابیس برای معلمین ایجاد شده که آنهم تکمیل نیست.

محترمه ریسه صاحب ریاست نظارت و ارزیابی از شما یک جهان سپاس که برای ما وقت داده اید تا مصاحبه را با شما انجام دهیم تشکر.

- کار کردن مدیرهای سرپرست برای لیسه های مسلکی در ولایات

- مقرر نمودن کادرهای غیر مسلکی بحیث نماینده های معینیت تعلیمات تخنیکي و مسلکی در ولایت

- عدم موجودیت مواد درسی برای شاگردان در لیسه های مسلکی مرکز و ولایات

سوال ششم: چطور به این چالش های غالب می شوید؟

ما برای تمام ریاست های معارف ولایات مکتوب ها را ارسال نموده و از آنها خواهش نمودیم تا با کارمندان نظارت و ارزیابی در جریان نظارت از لیسه های مسلکی هماهنگی و همکاری نمایند.

ما همچنان از بعضی انجوها تقاضا نمودیم تا در رفع مشکل تدریسی لیسه های مسلکی را کمک نموده تا لیسه ها بتوانند مواد درسی با کیفیت را برای تدریس داشته باشند.

سوال هفتم: طوریکه شما در جریان هستید موسسه انسان در غربت برای انکشاف لیسه های مسلکی زراعت از سال ۲۰۰۵ بدینسو تلاش می نمایند. ریاست نظارت و ارزیابی فعالیت های موسسه انسان در غربت را در عرصه انکشاف لیسه های زراعتی در افغانستان چطور ارزیابی مینمایند؟

ریاست محترم نظارت و ارزیابی از تمام فعالیتها و کارکردگی های موسسه انسان در غربت قدر دانی می نمایند، تنها ریاست نظارت و ارزیابی نه بلکه تمام ریاست های معینیت تعلیمات تخنیکي و مسلکی از فعالیت های موسسه انسان در غربت تقدیر و قدردانی می نمایند.

مصاحبه با شاگردان دوره دو ماهه کار آموزی

مصاحبه شما در خبر نامه مؤسسه پی آی ان به نشر می رسد و به دسترس تمامی شاگردان و استادان مکاتب مسلکی زراعت در سطح کشور قرار میگیرد، پیام شما برای سایر شاگردانی که در مکاتب مسلکی درس میخوانند چی می باشد؟

پیشنهاد من برای مدیر صاحبان و استادان مکاتب مسلکی این است که تا

ما نتنها فعالیت بذر نهال را تجربه مینماییم بلکه فعالیت های زیاد دیگر را نیز انجام میدادیم. ما هر فعالیت را بشکل عملی انجام میدادیم و کارمندان کمپنی همه چیز را برای ما تشریح مینمودند. فعلاً مایان در مرحله پایانی دوره کار آموزی خویش قرار داریم و نتیجه بسیاری از فعالیت های انجام داده خویشرا عملاً مشاهده می نماییم.

ترتیب شده و در گروه های ده نفری تنظیم گردیده، هر گروه مطابق رشته تحصیلی شان به نهاد ها معرفی شدند و اینکه چرا ما اینجا هستیم، چون ما در رشته نباتی تحصیل نموده بودیم به همین دلیل ما به اینجا آمده ایم.

قسمیکه مشاهده میگردد شما مصروف پرکاری خریظه های پلاستیکی از خاک و کاشت بته های زینتی در آن میباشید،

در مدت زمان که شما اینجا بودید، صرف همین کار ها را انجام داده اید و یا فعالیت های دیگر هم داشتید؟

ما در اینجا به سه روش آموزش مینماییم، شنیدن - مشاهده کردن و انجام دادن. در ابتدا زمانی که میخواستیم نباتاتی را که با آن آشنائی نداشتیم بذر نماییم، در مورد آن توسط شخص مسلکی شرکت برای

ما توضیحات داده می شد که کدام نبات و از کدام فامیل است، در صورت امکان ساختمان مارفولوژیکی آن را نیز معرفی می نمایند، سپس شرایط تربیه و پرورش، درجه حرارت مورد نیاز، فواید قرار دادن تحت پلاستیک یا گلخانه ها، مدت زمان جوانه زدن تخم معلومات ارایه نموده، فعالیت های ضروری را آموزش میدهند، سپس با طور علمی و مسلکی هریک از فعالیت ها را انجام میدهم. به این معنی که

درختان میوه و سبزیجات تولید می نمایند.

س: چطور شما به فارم زراعتی ام البلاد سبز معرفی شدید و چگونه شما کار های عملی خویش را در اینجا آغاز نمودید؟

ج: تیم مدیریتی انستیتوت به ما یک مژده خوب دادند که مؤسسه پی آی ان برنامه جدید را طرح و راه اندازی نموده و محصولین صنف چهاردهم را غرض کار آموزی مطابق رشته شان به سکتور های خصوصی معرفی مینمایند، محصولینی که میخواستند در این برنامه اشتراک نمایند، به اداره مکتب مراجعه نمودند، لست آنها

مؤسسه انسان در غربت (PIN) برنامه کارآموزی برای شاگردان لیسه و انستیتوت های زراعت و وترنری را با همکاری نهاد های خصوصی آغاز نموده است، غرض معلومات بیشتر در مورد موضوع، در این خبر نامه توجه شما را معطوف میداریم به مصاحبه ای که کارآموز غرض کسب مهارت تجارت زراعتی با نهاد کار مینماید.

س: لطفاً خود را معرفی نموده و بگویید که چرا به اینجا آمده اید؟؟

ج: اسم من نوازش است محصل صنف چهاردهم رشته نباتی انستیتوت زراعت و وترنری بلخ میباشم.

دلیل که چرا ما اینجا هستیم، کسب بعضی مهارت های عملی زراعتی میباشد که در آینده بتوانم با توانمندی خویش فعالیت های مهم زراعتی را انجام دهم.

س: مرجع که شما بحیث کار آموز مسلک زراعت با آن کار میکنید بنام چی بوده و فعالیت های آن چی میباشد؟

ج: اسم آن فارم زراعتی ام البلاد سبز بوده و در شهر مزارشریف موقعیت

مصاحبه با محترم امیرشاه خان مسؤل فارم زراعتی خصوصی ام البلاد سبز

اینجا آموزش می بینند.

گفتنی و پیشنهاد شما برای دیگر نهاد های خصوصی زراعتی و مکاتب مسلکی در کشور عزیز ما چیست؟

در این وطن کار ها از صفر آغاز شده، حکومت نظر به نیازمندی جامعه و زراعتی بودن کشور ما، مکاتب مسلکی را یکی پی دیگر ایجاد نموده است، به علت ضعف اقتصادی و مجهز نبودن مکاتب، کیفیت آموزش در مکاتب مسلکی خوب نمیشد بناً لازم است که هریک ما در کنار مکاتب مسلکی زراعتی قرار گرفته، فرصت خوب آموزش عملی برای شاگردان باشیم.

تهیه و ترتیب: فضل الدین «امینی»

بحیث کار آموز بپذیریم. چی تعداد از محصولین را شما در کمپنی خویش پذیرفته اید و کدام مهارت ها رابه آنها آموزش میدهید؟

به تعداد ۳۰ تن از محصولین بحیث کار آموز با ما کار میکنند، محصولین به سه گروه ۱۰ نفری تقسیم شده، دو گروه آنها شاگردان ذکور و یک گروه اناث میباشدند. مطابق تقسیم اوقات هر گروه در هفته دوبار به این مرکز آمده تحت رهنمایی کارمندان ماهر ما روی ایجاد گرین هاوس ها، مدیریت و فواید آن، شرایط تکثیر، روش های تکثیر نباتات، آماده نمودن بته های زینتی برای فروش در بازار، طرح و دیزاین ساحه سبز و بذر آن و شناخت نباتات موجوده در

محصولات زراعتی و مالداری در ولایت بلخ و استادان مکاتب مسلکی زراعت را در اجتماعات دعوت نموده، جلسات مشترک را راه اندازی نمودند، یکی از اهداف موصوف ایجاد هم آهنگی بین سکتور های متذکره با مؤسسات تعلیمات مسلکی زراعت و مالداری بود. بعد از آن در نمایشگاه بزرگ مکاتب مسلکی زراعت که توسط مؤسسه پی آی ان در شهر کابل تنظیم شده بود اشتراک نموده، تولیدات خویشرا به نمایش گذاشتیم. با مشاهده فعالیت های مکاتب مسلکی زراعت و ارتباط داشتن فعالیت های آنها با فعالیت های ما تشویق شدم که با مکاتب مسلکی زراعت همکار شده، شاگردان شان را

در روز های نخست با مشاهده عدم دلچسپی محصولین ذکور و اناث روبرو شدم، فکر کردم که این شاگردان فقط به اثر فشار استادان به این جا فرستاده شده اند و کدام دلچسپی به آموزش مسلکی ندارند. بعد از اینکه وارد فعالیت ها شدند، مشاهده می شد(شرایط کار، ارتباط داشتن موضوعات آموزشی تیوریک با پرکتیک) که علاقمندی و کنجکاوی شان بسیار بیشتر شده است.

شما چگونه همکاری های خویش را با محصولین انستیتوت زراعت و وترنری بلخ آغاز نمودید؟

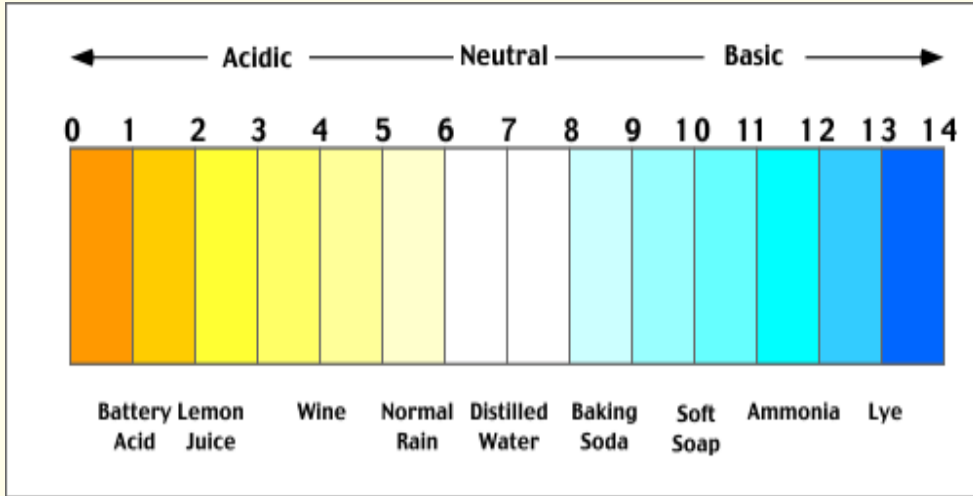
یکی از کارمندان مؤسسه پی آی ان بنام نهضت الله «نهضت» تعداد از سکتور های خصوصی فعال در بخش تولیدات

آقای امیرشاه خان! لطف نموده در مورد فعالیت هایکه در این فارم انجام میدهید مختصراً معلومات دهید؟

قسمیکه از نامش پیداست فارم سرسبزی(تزینات سبز طبیعت) فارم ما تولیدات سبز را غرض تزیین منازل مردم، دوایر ملکی و عامه بفروش میرساند. تولیدات ما نظر به ضرورت بازار، بیشتر روی تولید بته های زینتی، چمن کاری، پیوند و اصلاح بته های زینتی و درختان مثمر تمرکز دارد.

قسمیکه مینمایم تعداد از محصولین انستیتوت زراعت و وترنری بلخ در اینجا مصروف کار رضا کارانه هستند، نظر تان در مورد توانمندی و استعداد این محصولین چی میباشد؟

تحلیل و تجزیه پی اچ خاک

قابلیت نصب نمودن نایتروجن در خاک را دارند مطلوب میباشند. بعضی از انواع نباتات بخاطر انتخاب طبیعی در این شرایط با خاکهای تیزابی و یا القلی توافق کرده اند. کچالودر خاکهای که دارای پی اچ کمتر از ۵,۵ است خوب نمو میکنند. املوک و توت حتی در خاک های که بیشتر اسیدی باشد خوب نمو میکنند (۴,۵ <). لبلبو، پنبه، کرم نخود و بعضی گیاه های دیگر در خاک های القلی بهتر نمومیکنند.

به طور کلی خاک های فغانستان قلیایی میباشند. خاک های قلیایی خاک معمولاً از مواد اولیه (pH بالا) مانند سنگ آهک تشکیل شده است (کلسیم کاربونات) خاک با PH بالا در آب و هوای خشک شایع تر هستند، برای اینکه بارندگی کلسیم و دیگر مواد اساسی خاک را میشود. پایین آمدن pH خاک یک حرکت آهسته و چالش برانگیز است. بعضی از روشهای عملی دیگر نیز وجود دارد مانند علاو نمودن سفور در خاک. بهتر است در دراز مدت برای افزایش مواد عضوی در خاک از کمپوست و کود حیوانی استفاده نمایم و در عین زمان این بهتر خواهد بود که نباتاتی را کشت می نمایم که با محیط قلیایی توافق بهتر داشته باشند.

جدول درختان مثمر که برای خاک های دارای پی اچ مختلف مناسب هستند، در ذیل نشان داده شده است

۲. تعیین نمودن پی اچ خاک توسط پی اچ متر
نخست یک مقدار خاک را از مزرعه (از کنج یا مابین مزرعه) برای نمونه میگیریم آن را در یک سلندر یا گیلان انداخته و بعد یک مقدار آب مقطر را با آن اضافه مینمایم و بعد برای چند دقیقه شور میدهم تا خاک همراهی آب خوب مخلوط شود. بعد پی اچ متر را در محلول داخل میکنیم. پی اچ متر یک درجه دقیق پی اچ خاک را نشان میدهد.

طبقه های بسیار مهم pH خاک عبارت اند از:

- ۱) تیزابیت بسیار زیاد قوی ۳,۵ - ۴,۴
- ۲) بسیار یا قویاً تیزابی ۴,۵ - ۵,۰
- ۳) قویاً تیزابی ۵,۱ - ۵,۵
- ۴) میانه تیزابی ۵,۶ - ۶,۰
- ۵) کمی تیزابی ۶,۱ - ۶,۵
- ۶) بی طرف یا درمیان ۶,۶ - ۷,۳
- ۷) کمی قلیایی ۷,۴ - ۷,۸
- ۸) میانه قلیایی ۷,۹ - ۸,۴
- ۹) قویاً قلیایی ۸,۵ - ۹,۰

خاک کمتر اسیدی (با pH ~ ۶,۵) بیشتر مناسب برای جذب کلی مواد غذایی تعیین شده است. همچنان اینگونه خاکها برای غلات (لیگیوم ها) و باکتریای خاک که

جدول درختان مثمر که برای خاک های دارای پی اچ مختلف مناسب هستند، در ذیل نشان داده شده است

پی اچ	نوع خاک و درجه تعامل بین خاک و محصولات زراعی		نوی خوب حبوبات	
	تا	از		
5.4	5.4	کمتر از	-	-
5.9	5.9	کثر از	-	-
6.9	6.9	کثر از	سیب	انگور، شغالو، ناک و زردلو
7.5	7.5	کثر از	-	الو، گیلان و بادام
8	8	کثر از	-	-

لیسه های آزمایشی، لیسه های نمونه و ارزیابی کارکرد لیسه ها و انستیتوت ها

کوچک و دور افتاده که مدیریت و معلمین بسیار فعال داشته باشند میتوانند نتایج بهتر نسبت به مکاتب بزرگ در شهر ها داشته باشند. درینجا نکته مهم داشتن معلمین خوب و مدیریت خوب میباشد.

هر سال، از چندین مکتب دعوت به عمل می آید تا به این پروگرام بیوندند. اگر مکتب شما علاقمند به پیوستن در این برنامه است، شما میتونید با انجینیر عبدالجمیل به این ادرس (jamil@peopleinneed.cz) به تماس شوید. مکاتب جدید در خزان ۲۰۱۵ به برنامه دعوت خواهند شد. اینکه آیا مکتب شما درین برنامه قبول میشود یا خیر، بستگی به نتایجی دارد که از طریق نظارت از کارکرد های مکتب شما بدست می آید.

نظارت از کارکردگی این مکاتب را انجام میدهند و متناسب با نتایج بدست آمده از نظارت، دفتر پن این مکاتب را حمایت خواهد نمود. در آینده از میان مکاتب آزمایشی بهترین مکاتب به حیث نمونه یا مودل انتخاب خواهد شد.

بدین معنی که کارکرد این لیسه/انستیتوت ها از طرف دفتر پن و معینیت تعلیمات تخنیکی و مسلکی تصدیق خواهند شد و بحیث بهترین لیسه/انستیتوت زراعت در سرتاسر افغانستان شناخته خواهند شد و میتوانند بطور لیسه / انستیتوت نمونه فعالیت داشته باشند. برای اینکه یک مکتب نمونه یا مودل شود آنها باید معیار های بسیار دقیق را تکمیل نمایند. فقط بهترین مکتب میتواند یک مکتب نمونه یا مودل باشد. اما بهترین بودن به داشتن وسایل زیاد بستگی ندارد. مکاتب

- محلول رنگ خود را مطابق پی اچ خاک تغییر خواهد داد.

- رنگ محلول با رنگ های موجود در کارت رنگه که برای مطالعه پی اچ خاک درجه بندی گردیده، مقایسه میشود.

- اندیکاتور بصورت تکراری برای تعیین سریع پی اچ خاک در ساحه استفاده میشود این کار باید توسط دستهای با تجربه انجام شود تا ازین طریق از اشتباه بزرگ جلوگیری بعمل آید.

روش های معمول دیگر تعیین پی اچ خاک عبارت اند از:

تعیین نمودن پی اچ خاک توسط کاغذ لیتمس

در مرحله اول یک مقدار خاک را از مزرعه بطور نمونه

میگیریم. خاک را به داخل سلندر یا گیلان انداخته و بعد آب مقطر را به خاک علاوه نموده و خوب حل میکنیم و بعد کاغذ لیتمس را در محلول داخل نموده و نتیجه را مشاهده خواهیم نمود.

بطور مثال کاغذ لیتمس رنگ خود را تغییر میدهد یعنی رنگ های مختلف را میگیرد. در پایان ما میتوانیم که رنگ لیتمس را با رنگهای مختلف که برای تشخیص پی اچ خاک تعیین گردیده، مقایسه نمایم.

تعریف:

پی اچ خاک اندازه تیزابیت (acidity) یا قلیایی (alkalinity) بودن خاک را نشان میدهد. که بنام عکس العمل خاک (soil reaction) نیز یاد میشود.

پی اچ خاک نشان میدهد که خاک تا کدام اندازه حاوی مواد زهری المونیم و منگنیز است، و یا شاید هم بعضی از مواد خاک کم باشد مانند کلسیم و منگنیزیم که در نتیجه معلوم می شود که آیا آهک lime ضرورت است یا خیر.

مقدار مواد غذایی نبات در خاک متناسب با پی اچ خاک می باشد.

چرا پی اچ خاک قابل اهمیت میباشد؟

پی اچ خاک شما چطور است؟ آیا می دانید که سطح pH خاک تا حد زیادی باروری خاک و کیفیت نمو نبات را متأثر میسازد؟ اگر شما میخواهید تا سبزیجات خوشمزه را کشت نمایید، داشتن معلومات در مورد پی اچ خاک یک فکتور عمده میباشد.

مطالعه پی اچ خاک اسیدی یا القلی بودن خاک را اندازه گیری مینماید که دانستن هر دو مورد برای رشد و نمو نبات بسیار اهمیت دارد.

پی اچ خاک برای این مهم میباشد که نبات را توانایی میبخشد که چطور مواد غذایی خود را از خاک بدست بیاورد.

پی اچ خاک یکی از اندازه گیری های مهم حاصلخیزی (fertility) خاک می باشد.

بعضی نباتات در مقابل اسیدی بودن و بعضی در مقابل القلی بودن خاک بسیار حساس میباشد.

به همین دلیل دانستن PH خاک قبل از کشت بسیار مهم میباشد. که چطور نبات مواد غذایی خود را از خاک بدست بیاورد.

بناءً دانستن pH خاک در تشخیص و شناخت مشکلات تغذیوی (nutritional problems) برای نباتات زراعی و دیگر نباتات کمک می کند چون ممکنست پی اچ خاک نیاز مند به علاو کردن مواد عضوی یا کود های مفید دیگر در خاک باشد.

چرا لیسه های مسلکی زراعت خاک را تحلیل و تجزیه می کنند؟

بخاطر شناخت خاک که تیزابیت یا القلی و یا خنثی بودن آنرا بدانند و بفهمند که پی اچ نوع نباتات برای کشت مناسب میباشد و برای توافق بهتر نباتات تحلیل و تجزیه خاک مهم میباشد.

برای تدریس و آموزش شاگردان در مورد پی اچ خاک، دانستن ساختار، بافت و دانستن عناصر مهم خاک است.

تعیین پی اچ خاک

تشخیص پی اچ خاک توسط دای کت

یک طریقه تشخیص نمودن خاک توسط پی اچ اندیکاتور دای کیت dye kit میباشد. دای مایع کمیای میباشند که برای تعیین پی اچ خاک استفاده میشود. دریک بشقاب اندیکاتور دای با خاک مخلوط میشود(یک کمک آزمایشگاهی ساده در تصویر زیر نشان داده شده است) تا زمانیکه مشبوع گردد. و توسط کفگیر مواد را باهم مخلوط مینمایم.

موسسه انسان در غربت (پن) شیوه همکاری خود با لیسه ها و انستیتوت های زراعت و وترنری را تغییر داده است. چون در سال ۲۰۱۴ افزایش سریع تعداد لیسه های زراعت توقف نمود، حالا ما میخواهیم بیشتر بالای کیفیت کار تمرکز نماییم. ما همراه با معینیت محترم تعلیمات تخنیکی و مسلکی و نمایندگان معینیت تعلیمات تخنیکی و مسلکی در سطح ولایات، یک شیوه جدید نظارت از کیفیت آموزش در لیسه ها را ایجاد نموده ایم. این نظارت بنام نظارت کارکرد خودی یاد میشود.

این نظارت مشترکاً توسط کارمندان موسسه پن و نمایندگان معینیت محترم تعلیمات تخنیکی و مسلکی و ریاست های معارف ولایات صورت میگردد. در جریان این نظارت توجه بیشتر به کار های عملی و کیفیت استفاده و نگهداشت از

کشت و تولید توت زمینی

۳. سلوا Selva
۴. روبی Rubby
۵. (Seascape(Selva+Douglas
۶. کیناوت Quinault

نوع چنلر دارای صفات خوب میباشد.

جمع آوری حاصل

- ۱۸ الی ۴۵ روز بعد از گل کردن میوه های توت زمینی به مرحله پخته گی میرسند و برای جمع آوری آماده میشوند.
- وقتی که میوه ها به مرحله پخته گی میرسند در هر ۲-۳ روز جمع آوری میگردند.
- برای دوامدار شدن مدت رفع حاصل در دوران جمع آوری حاصل میوه هایکه بسیار جوان باشد باید قطع و دور گردد
- رفع حاصل یا جمع آوری میوه ها از طرف عصر صورت گیرد در وقت جمع آوری بسیار احتیاط شود تا که میوه زخمی نگردد
- میوه ها باید در سبد های مناسب جمع آوری شود و بعدا در یک جای سرد و سایه دار نگهداری گردند.
- بعد از سرد شدن و ضایع شدن حرارت در کارتن های کاغذی یک کیلوی که دارای

توت زمینی دارای ریشه های سطحی میباشد

انواع مهم توت زمینی

- توت زمینی دارای انواع بسیار زیاد میباشد که

انواع مهم آن عبارت از انواع ذیل است:

۱. چنلر Chandler
۲. دوگلس Douglas

- منفذها باشد، بسته بندی شوند و برای فروش به بازار عرضه گردد.
- در فروش میوه باید عجله شود بخاطریکه میوه آن بیش از ۱-۲ روز نگهداری نمی گردد.
- تهیه کننده: حشمت الله خوشیوال استاد لیسه مسلکی زراعت چهاراسیاب کابل

توت زمینی یک نبات علفی و دارای عمر چند ساله میباشد. که برای تولید میوه در مناطق نیمه استوایی و مناطق که اقلیم معتدل دارد، کشت میگردد.

نام علمی توت زمینی *Fragaria ananasa* است و مربوط به فامیل گلاب یا *Rosaceae* میباشد و یک میوه خوشمزه، خوشایند و نرم بشمار میرود.

میوه آن به اساس داشتن تخمدان ها یک میوه مجتمع نامیده میشود.

این میوه را برای این توت زمینی میگویند که میوه آن مشابه به میوه توت میباشد و بته آن بروی زمین نمومیکند.

در زبان انگلیسی برای آن strawberry میگویند.

صابون و عطر ها هم بکار برده میشود. شربت میوه توت زمینی برای تداوی امراض محرقة و بیمار ان قلبی بسیار مفید میباشد.

این میوه منبع مهم ویتامین A و C، منرالهای پوتاشیم، کلسیم، و فاسفورس، پکتین(کلسیم پکتینت)، پروتئین، شحمیات و قندیات میباشد.

برای کشت توت زمینی باید نقاط ذیل در نظر گرفته شود:

۱. انتخاب نمودن ساحه و زمین که توت زمینی در آن کشت میگردد.

۲. انتخاب نمودن انواع خوب و توافق کننده نبات به محل کشت

۳. آماده ساختن زمین

۴. کشت و تکثیر توت زمینی

۵. نگهداری، استعمال کود کیمیایی و آبیاری

۶. ملچ

۷. جمع آوری محصول

۸. جلوگیری امراض و آفات

خصوصیات نباتی توت زمینی

توت زمینی خاصیت نمو بته زدن را بروی زمین دارد.

- پندکهایکه از هر بند رنرها/ بیاره ها بوجود میاید بعد از یک مدت به یک نبات که دارای ریشه میباشد، مبدل میگردد و به مرور زمان وقتیکه تعداد آن بیشتر میشود روی زمین را می پوشاند.

- ارتفاع بته آن به ۳۰-۳۵ سانتی متر میرسد.

- گلهای آن مکمل و معمولاً به رنگ سفید میباشد.

- رنگ میوه رسیده و پخته شده آن سرخ و گوشتی میباشد.

- دارای ریشه های سطحی میباشد. معمولاً ۹۰٪ ریشه ها در ۱۵-۲۰ سانتی متری زمین در اطراف تنه آن وجود داشته و به عمق ۳۰-۴۰ سانتی متری در خاک رشد و نمو میکند.

- و یک بته توت زمینی معمولاً ۱۲-۱۸ عدد رنر تولید میکند.

گلهای مکمل آن ومعمولاً رنگ سفید دارد:

توت زمینی ابتدا در آیالات متحده امریکا شناخته شده و از آن جا به کشورهای دیگر جهان انتشار یافته است.

و امروز در برتانیه، فرانسه، جرمنی، چین، هندوستان به شکل تجارتی کشت میگردد.

اینکه انواع وحشی توت زمینی در مناطق کوهی کشور ما و جود دارد نمایانگر اینست که کشور ما بالخصوص آب هوا زون شرق و شمال شرق کشور برای تولید وکشت توت زمینی بسیار مناسب میباشد.

ارزش غذایی توت زمینی

میوه توت زمینی دارای اهمیت غذایی زیاد میباشد.

و در ترکیب آن مواد معدنی مانند کلسیم، آهن و ویتامین ها بلخصوص ویتامین A و C میباشد.

بر علاوه این میوه به شکل تازه به مصرف میرسد همچنان در آیس کریم، چاکلیت، کیک، مربا،

کشت در داخل بوری ها (بوجی ها)

داخل آن کار آسان است مگر باید به درستی به آن عمل شود که کدام کار به چه قسم انجام میشود و چه فایده دارد.

یادداشت:

شما تنها میتوانید نهالی سبزیجات را که وزن محصول آن کم باشد در بوری ها کشت نمایید مانند: توت زمینی، کاهو، مرچ و غیره

تهیه کننده: عبدالقدوس امین

در هر بیست سانتی متر و یا بیشتر فاصله نظر به ضرورت (درهر نبات فاصله مختلف نیاز است) اطراف بوری جاهای که در عکس نشان داده شده، سوراخ میگردد و نهالی کاشته میشود بخاطر که از ساحه به حد اعظمی استفاده شود. و میتوان در قسمت بالا در سطح بوری و اطراف چوب نیز نهالی کاشته شود.

بر نمودن بوری ها و کاشتن بوته ها انداخته می شود. برای بهتر ساختن خاک باید نسبت خاک ۱:۱:۲ شود. به این گونه که دو حصه خاک روی زمین (Top soil)، یک حصه ریگ و یک حصه مواد عضوی خوب کمپوست شده انداخته شود، اگر خاک روی زمین کلی (Clay) باشد، صرف یک مقدار ریگ بیشتر و کمپوست باید به آن اضافه گردد.

طریقه کشت:

قبل از همه باید برای پر نمودن بوری ها مکانی را انتخاب نماییم که در آنجا نور آفتاب به خوبی رسیده بتواند.

نخست بوری بر روی آن قطی گذاشته میشود که در داخل زمین قرار گرفته و بعد برای استحکام یک چوب داخل بوری گذاشته میشود و برای جذب خوب آب در اطراف چوب ریگ انداخته میشود و بعداً داخل بوری خاک

انداخته می شود. برای بهتر ساختن خاک باید نسبت خاک ۱:۱:۲ شود. به این گونه که دو حصه خاک روی زمین

ریگ و یک حصه مواد عضوی خوب کمپوست شده انداخته شود، اگر خاک روی زمین کلی (Clay) باشد، صرف یک مقدار ریگ بیشتر و کمپوست باید به آن اضافه گردد.

این ترتیب زمینه برای کشت عمودی آماده میگردد که نسبت به کشت در روی زمین ۴ تا ۵ برابر حاصل بیشتر میدهد.

مواد و وسایل مورد ضرورت برای کشت در بوری ها:

۱. وسایل عادی برای آبیاری مانند: کوزه، پیپ و غیره
۲. بوری پلاستیکی
۳. خاک سطح زمین و کود عضوی یا کمپوست (Well compost)

۴. برای هر بوری یک قوطی به اندازه متوسط و دسته بیل که برای استحکام بکار برده میشود

۵. یک مقدار ریگ که برای جذب بهتر آب از آن کار گرفته میشود

۶. نهالی بته ها

یاد آوری: مواد مورد ضرورت ذکر شده در فوق مطابق نیاز شما تغیر پذیر خواهد بود. شما میتوانید بوری های کلان یا خورد را مورد استفاده قرار دهید و یا از تعداد کم یا زیاد بوری استفاده نمایید.

نقطه آغازین برای کاشت در بوری، این چوب بوری را استوار نگه میدارد

کشت در داخل بوری ها یکی از راه های است که میتوان این طریقه را در جا های استفاده کرد که در آنجا امکانات کشت در ساحه نباشد ویا امکانات کم باشد، مانند: کاشت بالای تخت بام های آپارتمان ها، بالکن ها یا برنده ها ویا در داخل حویلی. سپاس از روش که با استفاده از آن میتوان حتی از یک ساحه کوچک فایده زیاد بگیریم. کشت داخل بوری ها فرصت استفاده اعظمی از ساحه موجود را مهیا میسازد و به

امراض بکتریایی زنبور عسل

را نشان نمیدهند بخاطر اینکه این کالونی ها توانسته اند از مقدار سپور ها بکاهند.

اگر در کندو ها علائم بیماری را مشاهده نمودید، به صورت فوری اقدامات لازم را انجام دهید به این معنا که:

- از انتقال لاروا، شانه ها و عسل آن به کندو های دیگر اجتناب نمایید.
- وسایلی را که برای انجام کار در کندو های آلوده استفاده نموده اید، قبل از ستریل نمودن در صندوق های دیگر استفاده نه نمایید.
- شما میتونید وسایل را با حرارت دادن یا با انٹی سپتیک های کیمیای تعقیب نمایید.

برای مبارزه با مرض میتونید از انٹی بیوتیک های که در ذیل به آن اشاره شده، استفاده نمایید.

در حال حاضر دو نوع انٹی بیوتیک برای کنترل فول براید امریکایی راجستر شده. اوکسی تتراسکلین هایدرو کلوراید (تحت نام تجاری تیرامایسین) در بسته های ۲۵ mg به شکل پودر محلول بفروش میرسد. این مقدار ۲۵ گرم در مخلوط غذایی یک پوند تعیین گردیده است. هر چند بسته مذکور کمتر از یک پوند وزن دارد و برای استفاده از آن ممکنست به مشکل مواجه شویم لذا بهتر است که یک قسمت ازین انٹی بیوتیک را با ۴ برابر پودر شکر مخلوط نموده و به مقدار دو قاشق غذا خوری (۲۰۰ ملی گرم) آن را بر روی میله شانه های دارای لاروا بریزیم. سه بار تداوی در فصل بهار و به خصوص در دوره کمبود غذا توصیه میشود.

انٹی بیوتیک دوم به نام تایلوسین tylosin (یک دوای و ترنری میباشد) برای مدیریت فول براید امریکایی به نام تجاری Tylan راجستر گردیده است این دو برخلاف تیرامایسین، برای تداوی این مریضی است که بعد از مشاهده مریضی قابل استفاده است. تایلین یک عامل تداوی بسیار موثر است. علائم مرض را به سرعت ازبین میبرد و اثرات آن بیشتر از تیرامایسین در کندو ها باقی میماند. این انٹی بیوتیک در شربت شکر مخلوط نمیگردد. در مخلوط با شربت شکر به مدت ۶ ماه و در مخلوط با عسل به مدت یک سال اثرات آن در کندو باقی می ماند. مطابق دستورالعمل روی پاکت عمل نمایید و محصولات خویش را محافظت نمایید.

در سال ۱۹۰۶ ساینس دانان امریکایی دو نوع مرض بکتریایی زنبور عسل را در کالونی های ایپس میلیفیرا (Apis Mellifera) شناسایی نمودند. به طور عموم برای اینکه نوزادان صحتمند باشند وقتیکه ملکه تخم گذاری میکند، در چند حجره تخم گذاری نمی کند.

مرض فول برود امریکایی (American Foulbrood) یا AFB

عامل این مرض Paenibacillus Larvae میباشد. مرض فول برود امریکایی تنها بالای کالونی های ایپس میلیفیرا تأثیر میکند. علائم ان مرض تنها در شانه نوزادان (چوچه ها) و مانند سریش عضوی بوی بد میدهد. شانه نوزادان به شکل توته های تخریب شده و همراه با پوشش های (Cappings) شکسته، فرورفته و در پوشش های فرورفته سورخهای مانند سورخ های مرچ دانی به مشاهده میرسد و چندین حجره خالی و بدون چوچه میباشد.

لاروای مصاب بعد از اینکه سر حجره مسدود گردید، میمیرد. این مرض زمانی بالای لاروا حمله میکند که لاروا تازه از تخم خارج گردیده باشد درین زمان لاروا یک مقدار انکشاف میکند ولی در مرحله پیوپا از بین میرود. در نتیجه پیوپای مرده خشکیده و مثل فلس تیره رنگ در داخل حجره چسبیده و به مشکل از حجره جدا میشود. اگر پیوپا بمیرد، در حجره به قسم عمودی باقی می ماند و زبان (Labrum) آن خارج میگردد.

قبل از اینکه علائم نهایی مرض ظاهر شود، دیده میشود که اگر یک چوبک گوگرد را داخل حجره مصاب نمایید و یک انچ آنرا خاج نمایید، یک مایع تار مانند، بدبوی و چسبنده با چوبک گوگرد خارج میشود.

از بین بردن این مرض بسیار مشکل است زیرا سپور های آن میتواند تا ۵۰ سال زنده بماند. برای تداوی مرض AFB راه های زیاد تداوی وجود ندارد. قرنطین نمودن آن نیز ممکن نیست یگانه راهی که میتواند از انتشار این مرض به کالونی های سالم در کشور جلوگیری نماید، باید تمام کندو های ملوث همراه البسه و وسایل حفاظت از زنبورها سوختانده شود. زنبورداران افغانی باید اتحادیه زنبور داری را تشکیل دهند تا معلومات را با همدیگر شریک سازند و فوندیشن (Foundation) که از موم ساخته میشود را خود شان تولید کند. لوحه های موم وارداتی منبع امراض بسیار مخرب میباشد که باید از آن جلوگیری شود.

کالونی های بسیار قوی میتوانند از مرض فول برود امریکایی کمتر صدمه ببینند و زنده بمانند. یک زنبوردار خوب AFB را تشخیص میکند و با کالونی چنانچه در بالا ذکر شد، معامله مینماید. منبع واقعی آن هیچگاه تشخیص نشده است. سپور های AFB وسیعاً در اکثر کالونی ها (نه تماماً) قبلاً انتشار یافته لیکن علائم آن به مشاهده نمیرسد بنا برین باید کالونی های مصاب را دو الی سه سال قبل از اینکه مرض حالت طغیانی را به خود بگیرد، تشخیص گردد.

بعضی از کالونی ها علائم کلینیکی مرض AFB را ظاهر میسازد و برخی دیگر علائم

کنفرانس «تجارت برای خود کفای» در لیسه ها - یوگندا

ثبت می نمایند. از همین طریق آنها توانسته اند که به حد کافی در بخش محاسبه و پیشبرد تجارت معلومات بدست آرند.

ساختن دستمال و گردن بند (کینیا)

در این تجارت شاگردان دستمال و گردن بند های کوچک میساختند و آنها را بالای دوکانداران به فروش میرسانیدند. شاگردان بیشتر کار های تجارت را بشمول بازاریابی، فروشات و کتابداری انجام می دادند.

تجارت در لیسه ها یک روش بسیار خوبی است برای آموزش عملی شاگردان و در عین حال برای کمک به بودجه مکتب نیز مفید واقع میشود. تجارت لیسه را باید بحيث یک مثال عملی در مضامین مختلف بکار برد که اگر به طور موفقیت آمیز تطبیق گردد شاگردان را کمک خواهد کرد تا در آینده خود شان یک تجارت را آغاز نمایند.

در افغانستان تجارت های کوچک را میتوان در لیسه ها و یا انستیتوت های زراعت و وترنری آغاز نمود، و این کار به پول زیاد هم نیاز ندارد، بخاطر که هدف عمده تجارت در لیسه باید آموزش عملی زراعت به

شاگردان باشد. با آغاز نمودن یک تجارت کوچک در لیسه شاگردان در مورد فعالیت ها و موضوعات جدید معلومات کسب خواهند نمود، به گونه مثال: اگر یک تجارت فارم مرغداری در یک لیسه وجود داشته باشد شاگردان خواهند توانست تا در مورد تاسیس فارم، بازاریابی برای محصولات، روش های فروش، ثبت اسناد و غیره معلومات بدست بیارند. شاگردان باید اشخاص کلیدی برای پیشبرد امور تجارت باشند در غیر آن به هدف اصلی که آموزش شاگردان است نخواهیم رسید. کوچک بودن تجارت مشکلی ندارد هدف عمده ما باید این باشد تا مهارت های عملی شاگردان بهبود یابد.

شاگردان برای یادگیری مهارت های عملی به شرکت های تجارت زراعتی میپیوندند

در اپریل ۲۰۱۴ دفتر PIN یک پروژه جدید را آغاز نمود که برارتباط بین مکاتب و انستیتوت های زراعت و شرکت های تولید محصولات زراعتی تمرکز دارد. هدف پروژه این است که برخی از متعلمین را به عنوان کار آموز به شرکت های خصوصی معرفی نماید. این پروژه در مرحله آزمایشی میباشد و تنها درسه ولایت افغانستان (ننگرهار، بلخ و سمنگان) در نظر گرفته شده. این پروژه انستیتوت های زراعت و وترنری را در سه ولایت متذکره تحت پوشش قرار داده و در کنار این انستیتوت ها، لیسه زراعت شولگره در بلخ را نیز تحت پوشش درآورده است. هدف از این پروژه کمک به مکاتب زراعت و از بین بردن فاصله بین لیسه های زراعت و شرکت های بخش زراعت میباشد، متعلمین نیاز به کسب مهارت های عملی دارند و این مهارت را آنها می توانند تنها از طریق کار عملی به دست بیاورند. این شرکت با بهترین فرصت برای یادگیری مهارت های مفید عملی میباشد.

دفتر PIN یک ورکشاپ مقدماتی را برای تجارت ها به راه انداخته بود که در این ورکشاپ کمپنی های خصوصی برای قبول نمودن کار آموزان در کمپنی های خود علاقه مندی نشان داده اند. در این ورکشاپ ها بین مکاتب تفاهم صورت گرفت تا آنها ۱۸۰ نفر شاگردان شان را به عنوان کارآموز به این شرکت ها اعزام نمایند.

برای شاگردانی که منحصراً کار آموز در کمپنی کار میکنند ما یک کتاب بنام لاگ بوک یا کتاب گزارشات کار را برای آنها به چاپ رسانیده و بدسترس شان قرار داده ایم. این کتاب گزارشات نشان دهنده کار کردگی متعلمین در کمپنی میباشد و حیثیت یک سابقه کاری را برای شاگردان دارد که در آینده برای دریافت شغل شاگردان قابل ارزش است. این کتاب از طرف دفتر پن چاپ شده و بدسترس شاگردان قرار داده میشود. از این جهت دفتر پن در این پروژه نقش تسهیل کننده و ایجاد روابط بین مکتب و تجارت زراعتی را دارد.

متعلمین می گویند که در جریان آموزش در مکتب و انستیتوت ها آنها فرصت زیادی برای انجام کار های عملی ندارد. آنها بیشتر آموزش تیوریک می بینند. آنها می خواهند برای بدست آوردن مهارت های عملی به این برنامه بپیوندند و آنچه را که آنها به صورت تیوریک آموخته اند، در عمل انجام دهند. برخی از شاگردان انستیتوت بلخ برای کارآموزی به یک شرکت به نام ام البلاسبز رفته اند. یکتن از همکاران ما فضل الدین "امینی" مصاحبه ای را با این شاگردان انجام داده است و شما می توانید آن را در خبرنامه پن مطالعه نمایید. روشن است که پروسه کارآموزی موفق بود زیرا ما همه چیز را که شاگردان آموخته اند از زبان خود شان شنیدیم: مانند آموختن: شرایط خوب رشد و نمو نباتات، درجه حرارت مناسب برای نبات، مزایای استفاده از پوشش گلخانه با پلاستیک، شناخت زمان جوانه زنی برای برخی از گل ها و نباتات و همچنین آنها در مورد ریشه زنی نهالی های جدید دست آورد هایی داشته اند.

متعلمین انستیتوت زراعت و وترنری بلخ در یکی از کمپنی ها منحیث کارآموز

متعلمین انستیتوت بلخ به این نظر هستند که اگر برنامه کارآموزی ادامه یابد، یک روز این شرکت های بخش خصوصی اعلام خواهد کرد که علاقه مند به جلب کار آموزان در شرکت خود هستند. دلیل آن این است که کار آموزان می توانند کار های زیادی را به نفع شرکت انجام دهند و زمانیکه آنها در مورد فعالیت های این شرکتها برای دوستان و خویشاوندان خود معلومات میدهند، این می تواند یک منبع خوب تبلیغات برای چنین شرکت ها باشد که این شرکت ها را در بازار یابی محصولات شان کمک میکند.

متعلمین گفتند این اشکار است که شاگردان بارودش شرکت ها نمی باشند، آنها کمک کننده گان مفید برای شرکت هستند که در جریان همین کمک ها خود شان چیز های زیادی را می آموزند. به همین دلیل دروازه شرکت ها بر روی آنها باز خواهد بود. تنها چیزی که مورد نیاز است مدیریت خوب برای استفاده از ظرفیت شاگردان است. یکی از شاگردان به ما گفت که پس از دو ماه کارآموزی او معتقد است که او قادر به انجام کار های فوق العاده ای است. شاگردان نباید تنها بر لکچر های نظری تکیه کنند، آنها باید سعی کنند تا از فرصتها استفاده نمایند و مهارت های عملی را کسب نمایند.

کنفرانس تجارت در لیسه ها که تحت نام «تعلیم خود کفا» در کشور یوگندا یکی از کشور های افریقای شرقی در ماه اکتوبر سال ۲۰۱۴ دایر گردیده بود. در این کنفرانس مکاتب و ارگانهای بیشتر از ۵۰ کشور جهان اشتراک داشتند. هدف عمده این کنفرانس شریک ساختن تجارب تجارت های مختلف مکاتب با همدیگر بود. مکاتب داستان موفقیت های شانرا با همدیگر شریک نمودند که چگونه از تجارت در لیسه ها میتوان برای پیشبرد امور آموزشی شاگردان بطور عملی استفاده نمایند و مکاتب محصولات شانرا نیز در این کنفرانس به نمایش گذاشتند.

لیسه های که از کشور های مختلف در کنفرانس حضور داشتند، تجارت های آنها بسیار ساده و توسط یک سرمایه کوچک آغاز گردیده بود. اکثریت تجارت ها توسط کمک های مالی شاگردان و کارمندان لیسه آغاز گردیده بود، که بعداً با استفاده از روش های مختلف افزایش بودجه، آنها توانسته بودند که بودجه تجارت شانرا افزایش دهند. این تجارت ها اکثراً توسط شاگردان لیسه ها به پیش برده میشد و شاگردان از ابتدا، یعنی از مرحله انتخاب تجارت الی تولید، بازاریابی و فروشات سهم فعال دارند. در عین زمان معلمین بخاطر فعالیت های روزانه تجارت شاگردان را راهنمایی و از کار های آنها نظارت میکنند.

در اینجا بعضی مثال های از تجارت در لیسه های هند، کینیا و یوگندا را یاد آور میشویم:

ساختن مواد سوخت مواد از کاغذ باطله و بوره اره (یوگندا)

شاگردان کاغذ های بیکاره و اضافی را از صحن مکتب و قریه جمع آوری میکردند و تمام کاغذ ها را در یک بیبرل آب میگذاشتند. بعد از

دو روز آنها کاغذ ها را با بوره اره مخلوط نموده و این مخلوط را بصورت خشت قالب میکردند، بعداً خشت ها را بالای یک قطعه آهنی گذاشته و زیر قطعه آهنی آتش میکردند تا خشت ها خشک شود. شاگردان بعد از خشک شدن مواد قالب شده را به بازار عرضه مینمودند و مردم از آن برای آتش و پخت و پز استفاده مینمودند.

کانتین مکتب (هند)

کانتین مکتب نه تنها برای شاگردان بلکه برای تمام مردم دیگر نیز باز بوده و شاگردان بالای رانندگان لاری ها غذا می فروشتند. امور کانتین توسط شاگردان به پیش برده میشود و همچنان آنها فروشات و مصارف شانرا خودشان

کمک های پرگرام تعلیمات زراعتی موسسه انسان در غربت به لیسه های زراعت افغانستان در سال ۱۳۹۳

دوراوول برای کمک در راستای کار عملی شاگردان بوده که ۹ مکتب شامل آن بوده.

دوره دوم برای سولر، کمپیوتر ولوازم متعلق به آن میز و چوکی برای شاگردان بوده.

دور سوم حفر چاه عمیق برای آب آشامیدنی و آبیاری ساحه کار عملی، ساختن تشناب ها و احاطه نمودن ساحه کار عملی بود.

کمک سامان الات حد اقل معیاری به مکتب زراعت:

کمک دیگر که در سال گذشته، مجموعاً ۲۲ مکتب با ۳ بسته (تهیه آسایش، لوازم وسامان الات کار عملی و تجهیز کتابخانه) صورت گرفته که برای ۱۲ مکتب کتابخانه ایجاد گردید، ۳ مکتب با میز و چوکی و ۷ مکتب با سامان الات زراعتی کمک گردید.

ورکشاپ نظارت و ارزیابی مکتب زراعتی برای ۲ روز:

در مجموع ۴ ورکشاپ دایر گردیده که ۳ ورکشاپ در کابل و ۱ ورکشاپ در مزار شریف و جمعاً ۱۰۴ مدیران ۲۰ مکتب و نماینده های معینیت از ولایات و مرکز شرکت کرده بودند.

کمک های کار عملی به مکتب زراعت:

در سال گذشته بطور کل ۹۵ مکتب با سامان الات، تخم های بذری، ساختن گلخانه و سیستم آبیاری قطره ای کمک شده که از آن جمله ۸۵ مکتب با تخمیانجات بذری و سامان الات و ۱۶ مکتب گلخانه و برای ۵ مکتب سیستم آبیاری قطره ای ساخته شد.

رقابت آزاد بین مکتب و هدیه های کوچک

در مجموع ۴۸ مکتب در سال ۱۳۹۳ در ۳ دور توسط رقابت آزاد پروپوزل نویسی برنده، و کمک شده اند:

برای ۲-۳ روز برای بلند بردن ظرفیت مهارت های استادان جهت آموزش عملی در مضامین مختلف در لیسه های زراعت دایر گردید و توسط استادان همان لیسه که فعالیت های بیشتر عملی داشتند آموزش داده می شد. مجموعاً ۲۴۰ نفر استاد از ۱۲۰ مکتب زراعت در مورد تعلیمات عملی زراعتی در سال ۲۰۱۴ آموزش دیدند.

کانفرانس تعلیمات و آموزش عملی لیسه های زراعت:

در این کانفرانس بیش از ۵۰ لیسه زراعت، نماینده های وزارت معارف، معینیت تعلیمات تخنیک و مسلکی نماینده وزارت زراعت و مالدار، و نماینده های کمپنی های زراعتی شخصی از ولایات و مرکز که جمله ۱۸۰-۲۰۰ نفر میشد، شرکت کرده بودند، کانفرانس و نمایشگاه برای دو روز دوام داشت.

آزمایشی و پیشگام را کمک خواهد کرد و برای معلومات بیشتر در مورد مکتب آزمایشی به عنوان «مکتب آزمایشی»، مکتب نمونه و نظارت از کارکردگی و اجرات آنها» در همین خبر نامه مطالعه نماید.

فعالیت ها و کمک های پرگرام تعلیمات زراعتی به مکتب در سال ۲۰۱۴

آموزش ها:

پلانگذاری استراتژیک انکشافی:

در مجموع ۵ ورکشاپ در کابل و مزار شریف دایر گردید که ۱۱۷ تن مدیران و معاونین از ۹۱ لیسه زراعت و ۲۱ نفر آمرین تخنیک و مسلکی ولایات در ورکشاپ ها شرکت نموده بودند هر دوره آموزشی ۳-۴ روز را دربر گرفت.

آموزش برای استادان در بخش تدریسی:

مجموعاً ۱۱ ورکشاپ و هر ورکشاپ

موسسه انسان در غربت منحصی یک همکار از سال ۲۰۰۵ به اینطرف با لیسه ها و انستیتوهای زراعت در افغانستان کار میکند هدف کمک ها آموزش مناسب به لیسه های زراعت است، تا ضرورت ها را به سطح بازار کار زراعتی منعکس سازد و در انکشاف زراعت منحصی یک سکتور سهم گیرد.

سابقه:

پرگرام تعلیمات زراعتی، موسسه انسان در غربت از سال ۱۳۸۶ به این طرف با مکتب زراعت افغانستان کمک نموده و تا حال بیشتر از ۱۲۰ لیسه ازین کمک ها مستفید شده است.

هر سال تعداد مکتب رو به افزایش است و موسسه انسان در غربت کوشش نموده تا کمکها را به اساس نیاز های مکتب افزایش دهد، مگر بودجه از طرف تمویل کننده محدود میباشد. فلذا در آینده موسسه پن فقط مکتب

کانفرانس تعلیمات عملی و نمایش لیسه های زراعت در سال 1393 در کابل

کار گروهی در ورکشاپ پلان های استراتژیک در کابل

گلخانه آفتابی و هدف آن

گلخانه آفتابی در لیسه زراعت سرخورد (ننگرهار) گرمسیر

گلخانه آفتابی در منطقه سردسیر انستیتوت زراعت فاریاب

آبیاری قطره ای با مصرف يك متر مکعب آب میتوان ۷۵ کیلوگرام بادنجان رومی را تولید نمود. بناً نظر به دلایل فوق بهتر خواهد بود تا مفیدیت گلخانه ها را از طریق ادارات ترویج زراعتی رونق بدهیم و همچنان جای بسیار خوشی است که به اثر پیشنهاد بعضی مکتب و انستیتوت های زراعت به بخش تعلیمات زراعتی دفتر (پن)، به کمک مالی این دفتر چنین گلخانه ها برای شان احداث شده تا ازین رهگذر بتوانند برای شاگردان شان در طول سال مطابق نصاب تعلیمی زمینه ایجاد کار عملی را فراهم نماید و هم از طریق شاگردان سبب ترویج آن در بین دهاقین محلات و قصبات اطراف لیسه مربوطه گردد. از آن جمله میتوان احداث این نوع گلخانه ها در ساحه لیسه زراعت سرخورد ننگرهار و انستیتوت زراعت فاریاب نام برد.

مشکلات میباشد بنابراین میتوان در داخل حویلی این فامیل ها گرین هاوس های کوچک را احداث نمود و منبع در آمد فامیلی را برای آنان مساعد نمود.

تولید نهالی سبزیجات-

چون محیط آزاد برای تولید نهالی مساعد نبوده برای این که زمان را از دست ندهیم، یا بعضی جاهای که فصل نمو کوتاه دارد و یا بخواهیم که حاصلات خویش را قبل از وقت معینه و مروج به بازار عرضه نمایم نهالی سبزیجات را در گل خانه تولید مینمایم از این طریق نیاز مندی دهاقین و اشخاص را که در منازل خویش سبزی زرع مینمایند مرفوع سازیم.

صرفه جوی آب- با آب کم تولید زیاد محصولات زراعتی، تجارب نشان میدهد که در ساحه آزاد (خارج از گرین هاوس) توسط یک متر مکعب آب از ۳-۴ کیلوگرام بادنجان رومی تولید میگردد و در ساحه داخل گرین هاوس ها و به کمک سیستم

بامیان بدخشان و انتقال سبزیجات به محلات دور افتاده کشور ایجاب مصارفات ترانسپورتی زیادی را مینماید که در آن صورت مردم روستا توان خرید انرا ندارد و در نتیجه بسوء تغذیه مبتلا میشوند. اکثریت مردم ما بنابر نداشتن عواید لازم و سطح پایین زندگی نمیتوانند سبزیجات را به قیمت بلند خریداری نمایند، بناً در چنین مناطق کشور راه بهتر تامین غذا و تولید سبزیجات در گرین هاوس ها میباشد.

چون کار در گرین هاوس ها آسانتر میباشد و عده کثیری از معلولین و معویبین که در اثر جنگ های بیست ساله در کشور معیوب گردیده اند، میتوانند در گرین هاوس مصروف کار و فعالیت شوند.

آنچه از خانمهای که شوهران خویش را از دست داده اند و هیچگونه مدرک برای بدست آوردن عاید ندارند و بعضاً به خانم ها اجازه کار در خارج از خانه داده نمی شود بخصوص بیوه ها از این ناحیه دچار

اختیار داشته باشد.

ارزان بودن مواد ساختن تونل های پلاستیکی بالخصوص پلاستیک و هم چنان کافی بودن قوای بشری باعث شده که مردم از تونل های پلاستیکی استفاده نموده و در کمترین فرصت در صف مردم پیشگام در تولید محصولات زراعتی بشمار آیند.

تولید سبزیجات و بوته های زینتی: یکی از شاخه مهم زراعت بوده که کشت آن در ارتقای سطح زندگی دهاقین و باغداران موثر بوده و از فروش آن میتوانند از عاید قناعت بخش و تولید چند مرتبه بلند تر و با کیفیت تر از ساحه آزاد در فی متر مربع بدست آورند. یعنی از زمین کم حاصل زیاد بدست آرند. یقیناً تروج تونل های پلاستیکی (گرین هاوس ها) عرضه سبزیجات را در بازار های داخلی متداوم ساخته باعث تقویت تغذیه و تقویت اقتصاد فامیلی دهاقین و باغداران میگردد. در صورت استفاده از تخم های اصلاح شده عواید دهاقین و باغداران را تا هفت مرتبه نسبت به ساحه آزاد بالاتر خواهد برد و این يك تبدیل خوب برای کشت کونکار و ایجاد کار برای انده افراد که از بیکاری بخصوص در فصل زمستان رنج میبرند، خواهد بود.

طوریکه دیده میشود در فصل زمستان انواع مختلف سبزیجات از خارج کشور وارد مارکیت های کشور میگردد. وارد نمودن چنین سبزیجات پرابلم های جدید را از قبیل انتشار افات، امراض و گیاه هرزه بوجود آورده و باعث از دست رفتن مقدار زیاد وجوه مالی از کشور نیز میشود. در کشور ما مناطقی وجود دارد که در فصل زمستان از اثر ریزش برف و باران راه های مواصلاتی مسدود میگردد مانند نورستان

تعریف گلخانه آفتابی: ساختمان های اند که توسط شیشه و یا پلاستیک پوشیده شده نور آفتاب را برای استفاده نبات تامین مینماید و درجه حرارت را برای نمونباتات آماده میسازد.

هدف از ایجاد گلخانه ها و یا تونل های پلاستیکی:

طوریکه میدانیم شرایط محیطی از قبیل درجه حرارت، رطوبت، نور و غیره عوامل طبیعی برای رشد و نموی نباتات در تمام فصول سال مساعد نبوده بلکه از يك فصل تا فصل دیگر تفاوت میکند که این تفاوت ها نتنها چانس نمو و تولید را از نباتات گرفته و حتی سبب مرگ آنها میشود. بر عکس تقاضای مشتریان محصولات زراعتی در طول سال دوامدار است که این تقاضای مشتریان تا حدی با پروسس محصولات مرفوع میشود. اما نمیتوانیم احتیاجات کسانی را که در طول سال میخواهند از محصولات تازه مخصوصاً سبزیجات استفاده کنند را مرفوع سازیم. به گونه مثال استفاده از رب بادنجان رومی در زمان که محصول تازه آن در بازار وجود ندارد تا حدی احتیاج مصرف کنندگان این محصول رفع میشود اما هیچگاه نمیتواند جای محصول تازه انرا بگیرد. بناً راهی که میتواند این پرابلم را حل نماید احداث گرین هاوس ها یا تونل های پلاستیکی میباشد. ناگفته نباید گذاشت که برای انجام تحقیقات علمی استفاده از گلخانه یا گرین هاوس ها کمک قابل ملاحظه ای می نماید زیرا محققین میتوانند در تمام ایام سال نبات مورد نظر خویش را در گلخانه پرورش داده و برای انجام کار های تحقیقاتی خویش نبات مورد نظر را به طور دوامدار در